

Beste aanwezigen,

Vier jaar geleden organiseerden we voor het eerst provinciale infosessies rond de Instandhoudingsdoelen, de IHD. Het was toen niet eenvoudig om mensen te vinden die tijd wilden steken in nog maar eens een visie over het natuurbeleid in Vlaanderen. De ervaringen met de Groene Hoofdstructuur en het Vlaams Ecologisch Netwerk waren niet erg denderend. Iedereen was het overleggen eerlijk gezegd een beetje moe.

Het onderwerp was ook niet bijster swingend. In-stand-hou-dings-doe-len, in godsnaam. Met van die cijfercodes, technische handleidingen en dikke rapporten. En daar moest je dan over gaan debatteren in BOLOV's (het lijkt wel de naam van een Russisch speelhol). En wanneer je dan opmerkingen formuleerde, bleek het vaak onmogelijk om er meteen pasklaar op te antwoorden. Alles werd netjes ingedeeld en opgeschreven, dat wel.

Maar zie: vier jaar van intensieve onderhandelingen, studies en modelleringen verder, staan we hier terug. Wat onderweg soms op een onontwaaar kluwen leek, heeft uiteindelijk geleid tot een duidelijke beslissing van de Vlaamse regering.

En die beslissing mogen we om verschillende redenen historisch noemen. We slaagden er ten eerste in om voor alle Habitatrichtlijngebieden (en de Vogelrichtlijngebieden die er mee overlappen) een duidelijke taakstelling te formuleren. Volgens de regels die Europa ons oplegt, maar met zoveel mogelijk oog voor de belangen van jullie allen. Die taakstelling is een goede zaak want ze maakt duidelijk wat echt nodig is en wat niet. Dat geeft houvast, zowel voor wie die de natuur wil zien vooruitgaan, als voor zij die een impact ondervinden, als voor de overheid die beleidskeuzes moet maken.

Een tweede reden waarom we van een historische beslissing spreken, zijn de verregeande afspraken die we gemaakt hebben over de uitvoering van de IHD. (Tussen haakjes: die instandhoudingsdoelen noemen we voortaan Europese natuurdoelen, dat klinkt op zich al meteen een stuk uitvoerbaarder). Die Europese natuurdoelen, dus, gaan we uitvoeren met Managementplannen, daar hoor je straks meer over. Die plannen zitten zo in elkaar dat de overheid en de terreinbeherende verenigingen het voortouw zullen nemen. Maar ze garanderen dat ook de anderen er voor kunnen, willen en zullen zorgen dat het vooruitgaat. We herschreven hiervoor het Natuurdecreet, dat letterlijk op de valreep (het Vlaams parlement is er nog een keer extra voor samengekomen) goedgekeurd raakte.

En dan is er nog de Programmatische Aanpak Stikstof ("de PAS") en alle maatregelen die klaarheid scheppen over vergunningen en passende beoordelingen. Dit pakket is er gekomen op uitdrukkelijke vraag van het bedrijfsleven, bij uitstek de landbouworganisaties. Zij wilden terecht duidelijkheid over de toekomstperspectieven voor bedrijven in en rond de Habitatrichtlijngebieden. Het heeft de onderhandelaars (zowel van de sectoren als van de overheid) bloed zweet en tranen gekost. Maar het resultaat is er: een helder traject dat het milieuprobleem wegwerkt, bedrijfszekerheid voor de overgrote meerderheid van de bedrijven en gepaste ondersteuning voor die bedrijven die voor herstructurering in aanmerking komen.

Ik besef dat de PAS tot veel vragen en ongerustheid leidt bij de landbouwers. Ik wil de landbouworganisaties bij deze uitdrukkelijk danken dat zij al zwaar geïnvesteerd hebben in correcte informatie voor hun achterban. De overheid zal in nauw overleg met hen alles in het werk stellen om zoveel mogelijk vragen te beantwoorden.

De beslissing over de Europese natuurdoelen, het Natuurdecreet en de PAS is er gekomen dankzij jullie allen. Ze is het gevolg van de aandachts- en discussiepunten die jullie op BOLOV's hebben geformuleerd. Door deze punten samen met jullie vertegenwoordigers in alle openheid aan te pakken, hebben we een pakket kunnen uitwerken dat maximaal met ieders bezorgdheden rekening houdt.

Het succes van deze aanpak wordt ook erkend door Europa. En dat vertaalde zich ook bij de toekenning van de recente Europese Natura 2000 AWARDS. Zo mocht Vlaanderen de eerste prijs ontvangen in de categorie 'Samenwerken' voor het natuurproject 3watEr. Dit project wil het Vijvergebied in Midden-Limburg ecologisch, economisch én recreatief versterken. Dit lukt, dankzij een goede samenwerking tussen landeigenaren, natuurorganisaties en de administraties.

Betekent dit dat we nu op onze lauweren kunnen rusten? En dat de Europese natuurdoelen zichzelf zullen uitvoeren? Natuurlijk niet. Het echte werk begint nu pas: in de gebieden gaan kijken wat loopt en afspraken maken over extra inspanningen. Een financieringssysteem bouwen dat de realisatie van de natuurdoelen gericht stimuleert. En de grootste uitdaging is misschien wel de verdere uitrol van de Programmatische Aanpak Stikstof, waarvan vandaag al de volgende fase wordt voorbereid.

We zullen zonder twijfel nog obstakels tegenkomen op ons parcours. Want nu wordt het echt concreet, met echte terreinen, echte beheerplannen nieuwe stijl, echte vergunningen. En dat zal niet makkelijk zijn. Maar de ervaring heeft ons geleerd dat we het samen kunnen. Net zoals we dat ook de afgelopen vijf jaar hebben kunnen doen.